

Asia: VN/13261/2020

Lausuntopyyntö Suomen kansallisen biotalousstrategian päivityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Uudenmaan liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Suomen kansallisen biotalousstrategian päivityksestä.

Liitto näkee, että strategia on kattava ja nostaa esiin Uudellemaallekin keskeisiä biotalouden kehittämiskohteita. Strategian yleinen tavoite entistä korkeamman arvonlisän luomisesta on kannatettava, samoin kiertotalousajattelun vahva esilletuonti.

Maakunnan liittojen toimijuus painottuu strategiassa pitkälti tutkimus- ja koulutusyhteistyöhön eri muodoissaan. Liitoilla onkin keskeinen rooli maakunnan kehitys- ja innovaatiotoiminnan verkostomaisessa edistämisessä ja rahoituksen ohjailussa. On kuitenkin hyvä huomioida maakuntien ja kuntien rooli muidenkin strategian kattamien teemojen käytännön toteutuksessa, esimerkiksi rakentamiseen, matkailuun ja lähivirkistykseen liittyen. Uudellamaalla kiertotalousajattelu on vahvana osana ilmastotyötä ja konkretisoituu Uudenmaan Kiertotalouslaakso-aloitteena. Elintarvikkeille on Uudellamaalla paljon kuluttajia, jolloin erikoistuneille, ekologisuutta painottaville tuotteille on kysyntäpohjaa.

Uudellamaalla yksi keskeinen strategian esiin nostama teema on puurakentaminen. Liitto katsoo, että huomio tulisi kiinnittää erityisesti teollisen puurakentamisen edistämisen keinoihin, muun muassa kuntien kaavoituksessa ja tonttitarjonnassa sekä puurakentamiseen liittyvässä lainsäädännössä. Pientalorakentaminen on jo nyt varsin puutalovaltaista. Puurakentamisen saaminen varteen otettavaksi vaihtoehdoksi kasvukeskusten asuntotuotantotarpeisiin olisi ilmastonäkökulmasta vaikuttava toimi.

Liitto katsoo, että strategian kirjaus 'Vauhditetaan pientalojen ja vapaa-ajan asuntojen rakentamista Suomessa kehittämällä kuntien kaavoitusta ja tonttitarjontaa kannustamaan näiden rakentamiseen.' ei ole ilmastotavoitteiden näkökulmasta mielekäs toimenpide. Kirjausta tulisi muuttaa edellä esitettyjen näkökulmien suuntaan.

Samassa hengessä esitämme, että kirjausta 'Edistetään puun ja muiden luonnonmateriaalien vientiä rakentamisen toimialalla' muutetaan muotoon 'Tuetaan puun jalostusarvoa lisäävien rakennustuotteiden kehittämistä ja edistetään niiden vientiä.'

Uudenmaan liitto pitää hyvänä ehdotettua biotalouden vihreän siirtymän TKI-ohjelmaa ja sitä, että ohjelman yhteensopivuus maakuntien älykkään erikoistumisen strategioiden kanssa varmistetaan. Sen sijaan kirjausta 'Alueita kannustetaan laatimaan biotalouden toimeenpanosuunnitelmat' tulisi vielä selventää, muun muassa suunnitelmien laatimisvastuun sekä niiden linkittymisen maakuntaohjelmiin ja maakunnallisten älykkään erikoistumisen strategioiden osalta. Myös toimijoiden sitouttaminen ohjelman toimeenpanoa tukevaan yhteistyöhön on tärkeää ja tulisi varmistaa.

Kestävässä kasvussa on entistä tärkeämpää nostaa luonnon monimuotoisuuden merkitystä, ja uusi tutkimustieto tulee ottaa tässä asiassa huolellisesti huomioon. Kyse on riskien hallinnasta ja luonnosta yhtenä pääomana, jota ei ole varaa heikentää enempää. Myös biotaloustoimintojen yhteydessä pitäisi siirtyä entistä enemmän vahvistamaan luonnon toimintaa, eri keinoin erityyppisillä alueilla.

Lopuksi esitämme, että on tärkeää arvioida eri vaiheissa, toteuttamista kohti tarkentuen, biotalouden hankkeiden ja toimenpiteiden ympäristövaikutukset, ja etenkin niiden yhteisvaikutukset sekä erilaisten ympäristöarvojen että myös ekosysteemipalvelujen pitkän aikavälin tuotantoedellytysten kannalta, ja että strategiassa tulisi esittää tapa ja vastuut, joilla arviointi tullaan tekemään.

Salmi Petra

Uudenmaan liitto - maakuntajohtaja Ossi Savolainen, ilmastoasiantuntija

Simo Haanpää